

Quickscan Woudrichem

Toets ten behoeve van een bestemmingsplan wijziging

projectnr. 270348
revisie 0.1
3 november 2014

auteur(s)

ir. S.C.H.J. van Eijk

Opdrachtgever

Gemeente Woudrichem
T.a.v. de heer J.P.M. Smeulders
Postbus 6
4285 ZG WOUDRICHEM

datum vrijgave
3 november
2014

beschrijving revisie 0.1
definitief met aanp.gem.

goedkeuring
ir W.J. Straatsma

vrijgave
ir. L. van Kempen

Projectgroep bestaande uit:

ir. S.C.H.J. van Eijk
ir. E.M.A. van Kempen

Tekstbijdragen:

Fotografie:

ir. S.C.H.J. van Eijk

Vormgeving:

Datum van uitgave:

3 november 2014

Contactadres:

Beneluxweg 125
4904SJ Oosterhout
Postbus 40
4900AA Oosterhout

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

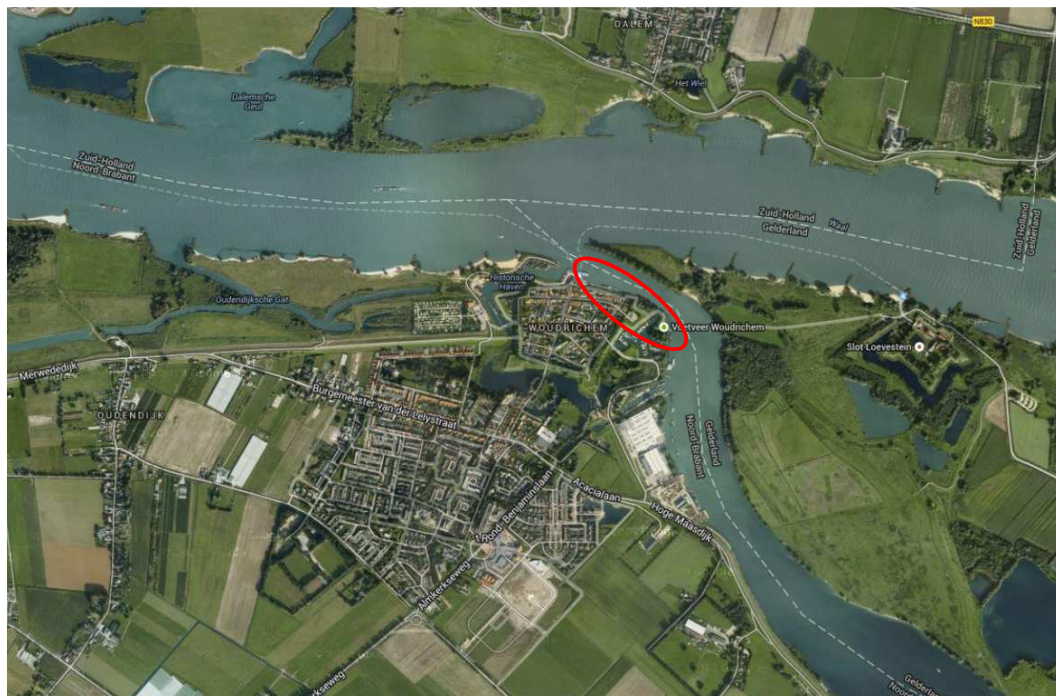
blz.

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding.....	5
1.2	Doel	5
1.3	Leeswijzer	5
2	Wettelijk kader natuurbescherming	7
2.1	Algemeen	7
2.2	Flora- en faunawet	7
2.3	Ecologische hoofdstructuur.....	7
2.4	Natura 2000	7
3	Gebiedsbeschrijving en projectvoornemen	9
3.1	Gebiedsbeschrijving	9
3.2	Projectvoornemen	9
4	Methodiek	13
4.1	Algemeen	13
4.2	Bureauonderzoek.....	13
4.3	Terreinbezoek	13
4.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	14
5	Resultaten gebiedsonderzoek.....	15
5.1	Gebiedsbeschrijving	15
5.2	Beschermde soorten	15
5.2.1	<i>Bureauonderzoek</i>	<i>15</i>
5.2.2	<i>Terreinbezoek</i>	<i>16</i>
5.3	Beschermde gebieden.....	20
6	Toetsing natuurwetgeving	23
6.1	Effecten beschermde soorten	23
6.2	Effecten beschermde gebieden	24
6.2.1	<i>Effecten op de Ecologische Hoofdstructuur</i>	<i>24</i>
6.2.2	<i>Effecten op de Natuurbeschermingswet 1998</i>	<i>24</i>
7	Conclusies en aanbevelingen	25
7.1	Conclusies soortenbescherming.....	25
7.2	Conclusies gebiedenbescherming.....	26
7.2.1	<i>EHS.....</i>	<i>26</i>
7.2.2	<i>Natura 2000</i>	<i>26</i>
8	Bronnen	27
	Bijlage 1: Wettelijk kader	29

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Woudrichem is voornemens om een wandelpad aan te leggen tussen de stadsmuur en de rivier de Waal. Op dit moment bestaat deze strook uit ruigte met daarin een aantal bomen. Het pad wordt ook wel aangeduid als het Verlengde Liniepad. Daarnaast is de gemeente voornemens om het clubgebouw van WSV Woudrichem af te breken en ten noordoosten van de huidige locatie nieuw te bouwen. In afbeelding 1.1 is de locatie van het plangebied waarin het wandelpad en het gebouw ligt weergegeven. Om het pad aan te kunnen leggen en het gebouw te kunnen verplaatsen is een bestemmingsplanwijziging nodig.

Afbeelding 1.1: Ligging van het plangebied (rode cirkel) Bron: Google maps.

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende quickscan is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet, EHS en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Leeswijzer

In de inleiding wordt beschreven waarom deze quickscan is uitgevoerd en met welk doel. Vervolgens wordt in hoofdstuk twee algemene informatie verwoord over de natuurwetgeving, waaronder de Flora- en faunawet, EHS en de Natuurbeschermingswet 1998. In hoofdstuk drie wordt de huidige en toekomstige situatie van het plangebied beschreven en de ligging ten opzichte van de Ecologische hoofdstructuur en Natuurbeschermingswetgebieden (Natura 2000, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands). In hoofdstuk vier wordt de gebruikte methode voor de uitvoering van deze quickscan omschreven. In hoofdstuk vijf staan de resultaten van deze quickscan flora en fauna. Deze zijn onderverdeeld in de resultaten van de literatuurstudie en het veldbezoek. In hoofdstuk zes worden de resultaten uit hoofdstuk vijf getoetst aan de Flora- en faunawet, EHS en Natuurbeschermingswet 1998. Hieruit komen conclusies

en aanbevelingen voort, die worden omschreven in hoofdstuk zeven. Het laatste hoofdstuk geeft de gebruikte bronnen voor dit onderzoek weer. Achter dit hoofdstuk bevinden zich twee bijlagen, die algemene informatie verschaffen met betrekking tot de Ecologische Hoofdstructuur, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet.

2 Wettelijk kader natuurbescherming

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en de EHS en Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet, Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000 wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.3 Ecologische hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de EHS en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Ecologische Hoofdstructuur wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.4 Natura 2000

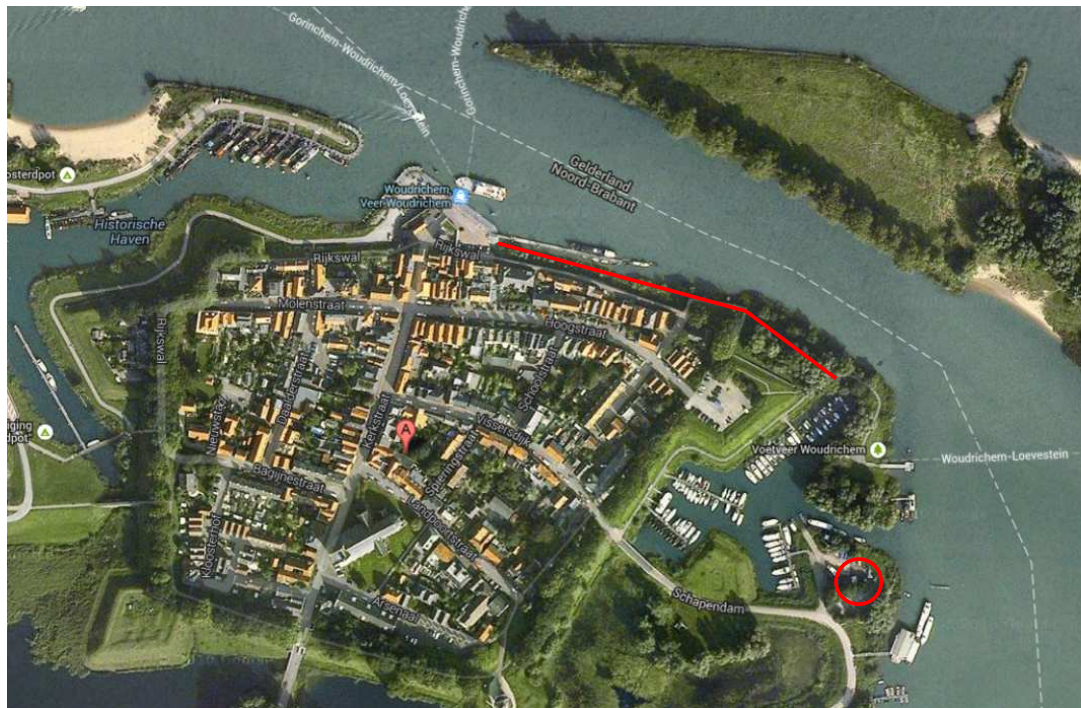
Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de natuurlijke waarden van het gebied direct of indirect aantasten.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verwezen naar Bijlage 1.

3 Gebiedsbeschrijving en projectvoornemen

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied ligt aan een zijarm van de Waal tegen de vesting van Woudrichem aan. Het deel waar het wandelpad gepland is loopt van de aanlegplaats van het voetveer naar de parkeerplaats aan de westzijde van de Hoogstraat. Het wandelpad loopt langs het water en ligt onder aan de vestingwal. Het huidige gebouw van de WSV Woudrichem ligt aan de Schapendam. De locatie wordt grotendeels omgeven door water. Aan de westzijde ligt een binnenhaven, aan de oostkant ligt de Waal. Aan de overzijde van de Waal ligt het Natura 2000-gebied Loevestein.

Afbeelding 3.1: Het plangebied (bron: google.maps.nl).

3.2 Projectvoornemen

Het project bestaat uit twee onderdelen, namelijk een wandelpad en het gebouw van WSV Woudrichem.

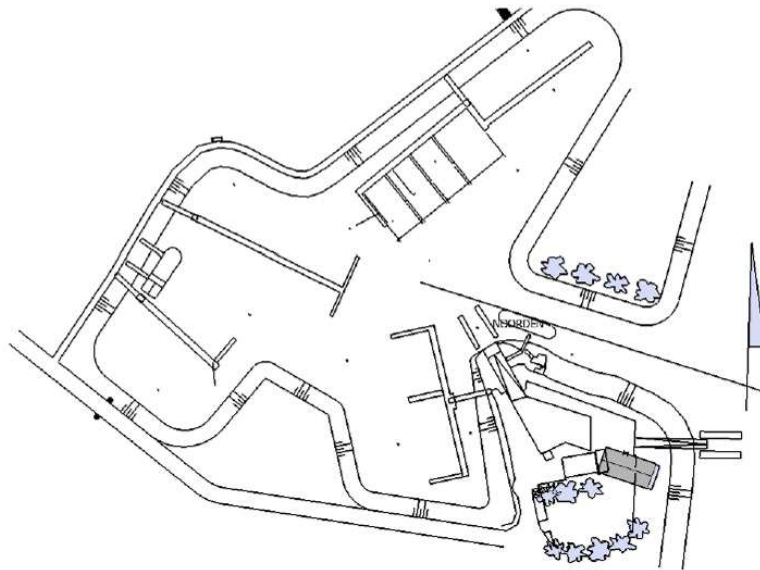
Wandelpad

De gemeente Woudrichem is voornemens om een wandelpad te leggen tussen het voetveer in Woudrichem en het reeds bestaande wandelpad gekoppeld aan de parkeerplaats aan het einde van de Hoogstraat. Dit pad wordt een verhard wandelpad zonder verlichting. De ligging van het pad en de inrichting van de omgeving is weergegeven in afbeelding 3.2. Er wordt niet in het water gewerkt.

Clubgebouw WSV Woudrichem

Het huidige clubgebouw van de WSV Woudrichem wordt vervangen door een nieuw gebouw. Het huidige gebouw wordt afgebroken. De locatie van de nieuwbouw ligt iets noordoostelijker dan de huidige ligging van het gebouw (zie afbeelding 3.3).

POSITIE PARALLEL AAN DE HAVENINGANG
westpunt nieuwe schuur raakt oostpunt bestaande schuur
19 augustus 2014

Afbeelding 3.3: Oude en nieuwe situatie clubgebouw WSV Woudrichem.

4 Methodiek

4.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

- Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
- Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.2 Bureauonderzoek

Bij de toetsing is alleen gekeken naar de streng beschermde (Tabel 3) en overig beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Treedt effect op of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet. Algemene soorten (Tabel 1) zijn niet meegenomen in de toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit art. 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. De bronnen die zijn geraadpleegd, zijn:

- www.waarneming.nl;
- www.telmee.nl;
- Landelijke verspreidingsatlassen;
- Regionale verspreidingsatlassen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EL&I. Gekeken is naar de ligging van Natura 2000-gebieden ten opzichte van het plangebied en naar de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden. Afhankelijk van de instandhoudingsdoelstellingen kan het effect worden bepaald. Hiernaast is gebruik gemaakt van de kaarten op de website van de provincie Noord-Brabant (interactieve kaart EHS), om te bepalen of het plangebied overlapt of grenst aan EHS. Toetsing vindt plaats aan de hand van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS (Spelregels EHS).

Met behulp van landelijke verspreidingsatlassen is nagegaan of in het verleden zwaardere beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn niet bekend.

4.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemd bureauonderzoek is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Op 27 augustus 2014 is een verkennend terreinbezoek aan het gebied afgelegd door een erkend ecoloog om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureauonderzoek en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een des-

kundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

4.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Resultaten gebiedsonderzoek

5.1 Gebiedsbeschrijving

De locatie van het wandelpad ligt net buiten de vesting van Woudrichem. Het pad moet komen te liggen in de strook tussen de vestingwal en het water. Deze strook is 10 tot 15 meter breed die bestaat uit ruigte. De strook ligt onder aan de vestingwal. In het oostelijk deel ligt een bossage met daarin oude wilgen.

Afbeelding 5.1: Luchtfoto huidige situatie (bron: google maps).

5.2 Beschermde soorten

5.2.1 Bureauonderzoek

Om een inschatting te maken van de soortgroepen en specifieke soorten die in en rond het plangebied voorkomen, is de landelijke databank voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl en waarneming.nl. Het invoerportaal waarneming.nl is een website waarop door vrijwilligers natuurwaarnemingen in Nederland worden verzameld. Telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen.

Volgens telmee.nl en waarneming.nl komen in het plangebied en omgeving soorten voor van diverse soortgroepen. Aanvullende gegevens over het mogelijk voorkomen van beschermde soorten is verkregen uit verschillende verspreidingsatlassen. Het betreft hier gegevens van de soortgroepen broedvogels (SOVON, 2002), zoogdieren (Limpens *et al.*, 2010), reptielen en amfibieën (www.RAVON) en insecten (www.Naturalis.nl\EIS).

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie uit atlassen (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn aangetroffen. Dit betreft onderstaande zwaarders beschermde (Tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten. Vogels zijn onderverdeeld in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5). Gekeken is naar de verspreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

Op de site telmee.nl (2007-2012) worden de volgende waarnemingen vermeld voor de directe omgeving (Flora- en faunawetsoorten Tabel 2, 3 of soorten met jaarrond beschermde nesten):

Vogels

Categorie 1-4 (nesten jaarrond beschermd): buizerd, gierzwaluw, huismus, kerkuil, ransuil, roek, slechtvalk en sperwer.

Zoogdieren

Zwaarders beschermd: bever, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en water-vleermuis.

Reptielen/amfibieën

Zwaarders beschermd: kamsalamander, rugstreeppad en poelkikker.

Vlinders

Zwaarders beschermd: geen waarnemingen.

Libellen

Zwaarders beschermd: rivierrombout.

Vissen

Zwaarders beschermd: kleine modderkruiper, bittervoorn en grote modderkruiper.

Kevers

Zwaarders beschermd: geen waarnemingen

Flora

Zwaarders beschermd: daslook, gele helmbloem, klein glaskruid, lange ereprijs, rietorchis, ruig klokje, spin-dotterbloem, tongvaren, veldsalie en wilde marjolein.

Overige soorten

Zwaarders beschermd: geen waarnemingen.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiedheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied.

5.2.2 Terreinbezoek

Op 27 augustus 2014 is een eenmalig terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een ecooloog van de Antea Group. Tijdens het veldbezoek was het zonnig met een temperatuur van ongeveer 18 graden.

Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten in het plangebied.

Hieronder worden de resultaten van het veldbezoek beschreven. Allereerst komt de locatie van het wandelpad aan de orde. Daarna worden de bevindingen voor de locatie van het clubgebouw van WSV Woudrichem beschreven.

Locatie wandelpad

Het plangebied ligt tussen de oude vestingmuur en het water. De vegetatie in de strook kenmerkt zich door voedselrijke omstandigheden. Bij hoog water staat (een deel van) deze strook onder water, waardoor voedselrijk slib wordt afgezet. Er staan plantensoorten die horen bij voedselrijke omstandigheden zoals brandnetels en bramen. In het oostelijk deel van het plangebied ligt een bosje waarin onder andere een aantal oude wilgen staan. Daarnaast staan er veel essen.

De vestingmuren vormen in potentie een geschikte plek voor een aantal soorten die op oude muren groeien. Uit de bureaustudie komen een aantal van deze plantensoorten naar voren die in de directe omgeving van het plangebied voorkomen. Het gaat dan om soorten als de gele helmblom, het klein glaskruid en de tongvaren. Deze zwaardere beschermde soorten zijn niet aangetroffen in het plangebied. Wel zijn er voor muren kenmerkende soorten als het muurvarentje en de muurleeuwenbek waargenomen (zie afbeelding 5.2). Ook zwaardere beschermde soorten als daslook, lange ereprijs, rietorchis, ruig klokje, spindotterbloem, tongvaren, veldsalie en wilde marjolein komen in de omgeving van het plangebied voor. Ook deze soorten zijn niet aangetroffen in het plangebied. Voor het grootste deel van deze soorten zijn de omstandigheden ook veel te voedselrijk.

Afbeelding 5.2: Lb: pad vanaf de parkeerplaats gezien, Lo: Muurvarentje, Rb: ruigtestrook tussen water en muur, Ro: Muurleeuwenbek.

In een aantal oude wilgen zitten spechtengaten (zie afbeelding 5.3). Het gaat om gaten in verschillende bomen. Het is zeer aannemelijk dat deze gaten gebruikt worden door vleermuizen. Op basis van de bureau studie worden een aantal boombewonende vleermuizen verwacht in het plangebied. Het is in ieder geval bekend dat in Loevestein een grote vleermuizenkolonie overwinterd. De rivier wordt hierbij, als de vleermuizen hun winterverblijf verlaten, gebruikt als vliegroute waardoor ze direct langs het plangebied komen. Op de rechterfoto is een bruine streep te zien onder het gat hetgeen kan wijzen op uitwerpselen van vleermuizen.

Afbeelding 5.3: aangetroffen gaten in oude wilgen in het plangebied

In de omgeving van het plangebied komt de bever voor. Van de bever zijn geen sporen (burcht, knaagsporen) waargenomen in het plangebied. Het zou kunnen dat de bever sporadisch in het plangebied voorkomt. Het plangebied maakt geen essentieel deel uit van zijn leefgebied. Andere beschermde zoogdieren zijn niet waargenomen en worden op basis van het aangetroffen biotoop ook niet verwacht.

Op basis van de bureaustudie komen een aantal vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied voor, namelijk buizerd, gierzwaluw, huismus, kerkuil, ransuil, roek, slechtvalk en sperwer. In het plangebied zijn geen nesten waargenomen van deze soorten.

Het gebied is niet geschikt voor zwaardere beschermde amfibieën, zoals de kamsalamander, rugstreeppad en poelkikker. In het plangebied ontbreekt geschikt voortplantingswater. Deze soorten zijn ook niet waargenomen tijdens het veldbezoek.

Het gebied is ongeschikt voor reptielen. Er is te veel begroeiing en te weinig mogelijkheid om te zonnen.

In het plangebied is geen water aanwezig, waardoor er geen zwaardere beschermde vissen voorkomen.

In de omgeving van het plangebied komt de rivierrombout voor. De waarnemingen van deze soort komen met name uit het gebied rond slot Loevestein. De soort is tijdens het veldbezoek niet waargenomen. Het plangebied is niet ideaal voor deze soort omdat de soort vooral op plekken te vinden is waar recent slib of zand is afgezet.

Het plangebied is ongeschikt voor zwaardere beschermde vlinders, kevers of andere soorten. Deze soorten zijn ook niet waargenomen tijdens het veldbezoek.

Locatie clubgebouw WSV Woudrichem

Het gebouw van de WSV Woudrichem ligt ten oosten van de binnenhaven. Aan de oostkant van het gebouw ligt een grasveld dat ook wordt gebruikt als parkeerplaats. Ten oosten van het gebouw staan een aantal esdoorns. Aan de westkant is het terrein verhard. Op deze verharding staan een aantal boten.

Het gebouw bestaat voor het grootste deel uit hout. Alleen de onderste zestig centimeter is gemaakt van bakstenen. Het houten deel is enkelwandig. Het dak bestaat uit golfplaten. Gebouwen kunnen dienen als rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. De muur en het dak van het gebouw bestaan uit een enkele laag. Er zitten hierdoor geen holtes in de muren of in het dak. Hierdoor is het gebouw voor het grootste deel ongeschikt voor vleermuizen. De enige holtes die in het gebouw aanwezig zijn zitten onder het platte dak van het bijgebouw en in de boeiboorden. De holte onder het platte dak betreft een verticale ruimte, waardoor vleermuizen er niet kunnen hangen. De gaten die toegang geven tot de boeiboorden zitten vol met spinnenrag, hetgeen aangeeft dat ze nu niet in gebruik zijn door vleermuizen.

Afbeelding 5.4. Lb: gebouw WSV Woudrichem, Lo: Zolder, Rb: Parkeerplaats / grasveld bij clubhuis, Ro: nest zolder.

Uit de bureaustudie blijkt dat een aantal vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied voorkomen. Het gaat daarbij om: buizerd, gierzwaluw, huismus, kerkuil, ransuil, roek, slechtvalk en sperwer. Op de zolder van het gebouw is een nest aangetroffen. Het is onduidelijk van welke soort dit nest is. Er zijn geen braakballen aangetroffen, waardoor het zeer onwaarschijnlijk is dat het gaat om een uilensoort. De gierzwaluw en de huismus zijn de enige soorten waarvan verder bekend is dat ze in gebouwen nestelen. Het is geen geschikte locatie voor de gierzwaluw. Deze soort moet zich kunnen laten vallen bij het naar buiten vliegen en dat is niet mogelijk op deze locatie. Het is ook zeer onwaarschijnlijk dat het gaat om een huismus. Deze soort is tijdens het veldbezoek niet waargenomen rond het gebouw of in het plangebied. Er zijn in het gebouw of de directe omgeving dus geen jaarrond beschermde nesten gevonden.

Op de zolder zijn wel uitwerpselen (keutels en urine) gevonden. Deze uitwerpselen zijn waarschijnlijk van ratten, dus niet van een zwaarder beschermde soort.

In de omgeving van het gebouw zijn geen zwaarder beschermde planten aangetroffen. Ook zijn er geen andere zwaarder beschermde soorten aangetroffen.

5.3 Beschermde gebieden

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

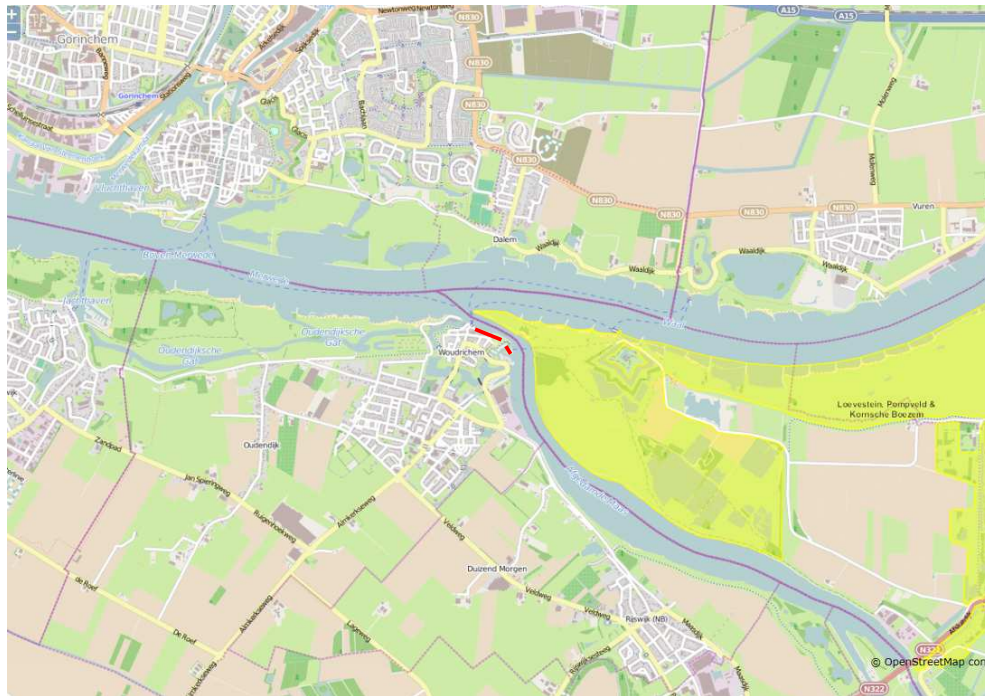
Er bevindt zich geen EHS in het plangebied. De dichtstbijzijnde EHS ligt net buiten de ligging van het pad en de ligging van de bouwlocatie. (zie figuur 5.5). Het dichtstbijzijnde EHS gebied is aanwezen als beheertype N02.01 Rivier.

Afbeelding 5.5: Begrenzing EHS omgeving plangebied (gele lijn en gele cirkel)

Natura 2000

Het Natura 2000 gebied Loevestein, Pompeveld en Kornsche Boezem ligt op 100 meter van het plangebied. De zijtak van de rivier de Waal ligt tussen het plangebied en het Natura 2000 gebied in (zie figuur 5.6).

**Afbeelding 5.6: Plangebied (rode lijnen) ten opzichte van Natura 2000 gebied
(Bron: www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx)**

6 Toetsing natuurwetgeving

6.1 Effecten beschermde soorten

Hieronder worden de effecten per soortgroep van Tabel 2- en Tabel 3-soorten en vogels beschreven.

Vogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. (bijvoorbeeld de boerenwaluwen in het gebouw van WSV Woudrichem die nu nog aan het broeden zijn). Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde. Er is echter een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaar rond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4-vogelsoorten. Er zijn geen nesten van categorie 1 t/m 4 soorten in het plangebied gevonden. Een negatief effect op deze categorie vogels kan daarom worden uitgesloten.

Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn zwaarder beschermd door de Flora- en faunawet. Bij het slopen van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, holen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

In het plangebied zijn een aantal oude wilgen aanwezig waar mogelijk vleermuizen in zitten. Wanneer deze bomen worden gekapt verdwijnen de rust- en verblijfsplaatsen hetgeen een negatief effect heeft op deze soorten. Daarnaast heeft ook het kappen van bomen in de omgeving van de oude wilgen mogelijk een effect op vleermuizen. Het microklimaat van de rust- en verblijfsplaatsen is namelijk afhankelijk van de bomen die in de omgeving staan.

De aanleg van het wandelpad op zich is geen probleem voor vleermuizen indien de aanwezige bomen gespaard blijven. Het wandelpad wordt met name overdag gebruikt en er komt geen verlichting, waardoor het effect te verwaarlozen is.

De kans dat vleermuizen gebruik maken van het gebouw van WSV Woudrichem is minimaal.

Op basis van de geschiktheid van het plangebied en de bureaustudie zijn boombewonende vleermuizen niet uit te sluiten zonder nader onderzoek. In dit onderzoek zou ook direct gekeken kunnen worden of er inderdaad geen vleermuizen gebruik maken van het gebouw van WSV Woudrichem.

Overige zoogdieren

Het kan dat de bever sporadisch in het gebied komt. Het plangebied vormt geen essentieel onderdeel van het leefgebied van deze soort, waardoor het plan geen effect heeft op deze soort.

Reptielen en amfibieën

Er zijn geen beschermde reptielen en amfibieën aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat voor beschermde soorten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

Vissen

Er is geen water in het plangebied aanwezig. Er zijn daarmee geen beschermde vissoorten aangetroffen in het plangebied. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

Planten

Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen in het plangebied. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

Vlinders

Er zijn geen beschermde vlindersoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat voor beschermde soorten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

Libellen

Er zijn geen beschermde libelsoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat voor beschermde soorten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

6.2 Effecten beschermde gebieden

6.2.1 Effecten op de Ecologische Hoofdstructuur

Voor wat betreft de EHS is alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. De EHS maakt geen onderdeel uit van het plangebied; de ruimtelijke ontwikkeling heeft derhalve geen gevolgen voor de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS. De EHS-gebieden in de omgeving ondervinden tevens geen gevolgen van het projectvoornemen.

6.2.2 Effecten op de Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied ligt niet in Natura 2000 gebied, maar uit de bureaustudie blijkt dat binnen drie kilometer van het plangebied wel een Natura 2000 gebied ligt, namelijk het gebied Loevestein, Pompeveld en Kornische Boezem. Deze drie kilometer grens wordt aangehouden om een eerste check op mogelijke effecten van de ontwikkeling op Natura 2000-gebieden te doen.

Loevestein is als Natura 2000 gebied aangewezen voor een aantal habitattypen:

H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden
H3270	Slikkige rivieroever
H6120	*Stroomdalgraslanden
H6510A	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)
H91E0A	*Vochtige alluviale bossen (zachthoutoibossen)

En voor een aantal habitatsoorten:

H1134	Bittervoorn
H1145	Grote modderkruiper
H1149	Kleine modderkruiper
H1163	Rivierdonderpad
H1166	Kamsalamander

Vanwege de aard en omvang van de ontwikkeling wordt geen negatief effect op Natura 2000-gebied Loevestein, Pompeveld en Kornische Boezem verwacht. De ruimtelijke ontwikkeling heeft een beperkte invloed (bijv. in de vorm van geluidsverstoring) en mogelijk enkel op de directe omgeving van het plangebied. De effecten volgens de Effectenindicator op de website van het Ministerie van EZ worden niet verwacht op het Natura 2000 gebied.

De habitattypen zijn deels verzuringsgevoelig. De projectontwikkeling zorgt niet voor een toename in stikstofdepositie binnen deze straal. Het project zelf betreft geen (extra) stikstofemissie en zou hooguit tijdens de realisatie voor een marginale hoeveelheid stikstof kunnen zorgen door het bouwverkeer. De omvang van het project is echter zeer beperkt en het betreffende bouwverkeer zal gespreid plaatsvinden over de diverse wegen in de omgeving. Er is geen sprake van een geconcentreerde verkeersstroom direct langs de Natura 2000-gebieden. Wegens het ontbreken van negatieve effecten is vergunningplicht vanuit de Natuurbeschermingswet 1998 niet aan de orde.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies soortenbescherming

Kort samengevat is het resultaat van de natuurtoets dat ter hoogte van het plangebied het voorkomen van beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet niet kan worden uitgesloten. Mogelijk kunnen deze beschermde soorten de voorgenomen activiteit beïnvloeden. Daarnaast moet rekening gehouden worden met algemene broedvogels.

Algemene broedvogels

Er zijn tijdens het veldbezoek geen vogels met jaarrond beschermde nesten in en rond de gebouwen aangetroffen. Wel zijn een heel aantal andere nesten aangetroffen. Met deze overige broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (globaal halverwege maart tot en met juli) indien concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Wanneer de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden ingezet, maar doorlopen tot in het broedseizoen dan kan het verstoren van vogels voorkomen worden door continu door te werken en werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stil leggen. Op deze manier wordt voorkomen dat vogels tot broeden komen in het gebied waar gewerkt wordt. Ook zou je in dit concrete geval kunnen denken aan het dicht maken van het gat waar de boerenzwaluwen door naar binnen vliegen. Dit dient wel buiten te gebeuren als de boerenzwaluwen de ruimte niet meer gebruiken.

Vleermuizen

Het voorkomen van de zwaarder beschermde vleermuizen in een aantal bomen in het plangebied is zeer aannemelijk.

Mochten er voor de aanleg van het pad geen bomen gekapt hoeven te worden en er wordt geen verlichting langs het pad aangebracht dan is de aanleg van het pad geen probleem voor de vleermuizen. Er is dan ook geen nader onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen nodig. Ook is er geen ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet nodig.

Mocht het nodig zijn om de bomen met de gaten, of de bomen in de omgeving hiervan, te kappen om het pad te kunnen aanleggen dan wordt geadviseerd om een vervolgonderzoek naar het voorkomen van vleermuizen uit te voeren. Met dit onderzoek moet inzichtelijk gemaakt worden of vleermuizen voorkomen, waar deze voorkomen en wat de functie van het plangebied voor ze is.

Als uit onderzoek blijkt dat er geen vleermuizen voorkomen dan is kap van de bomen en het aanleggen van het pad geen probleem. Een ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet is dan niet nodig.

Als uit onderzoek blijkt dat er wel vleermuizen voorkomen dan is een ontheffing in het kader van de Flora en Faunawet nodig. De doorlooptijd van dergelijke ontheffing is ongeveer 3 tot 4 maanden. Daarnaast moeten er afhankelijk van de aangetroffen soorten maatregelen genomen worden om effecten te mitigeren.

Tabel 7.1. Mogelijk voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied.

Soortgroep/ soort	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing noodzakelijk?	Bijzonderheden/ opmerkingen
Vleermuizen	Ja	Ja	Blijkt uit nader onderzoek	

Broedvogels algemeen	Mogelijk	Nee	Nee	Werken buiten broedseizoen
-------------------------	----------	-----	-----	-------------------------------

Aanbevelingen

In het clubgebouw van WSV Woudrichem broeden een aantal paren boerenzwaluwen. Het verdient de aanbeveling om in het toekomstige gebouw opnieuw de mogelijkheid te bieden voor deze vogelsoort door bijvoorbeeld het aanbieden van nesten voor deze soort.

7.2 Conclusies gebiedenbescherming

7.2.1 EHS

Voor wat betreft de EHS is er alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen in de vorm van compensatie. Binnen het plangebied is geen EHS-gebied aanwezig. Derhalve heeft de ruimtelijke ontwikkeling hier geen negatief effect op. Er is van directe aantasting van de EHS dan ook geen sprake. Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan (EHS).

7.2.2 Natura 2000

Vanwege de afstand en de omvang van de ontwikkeling en de gevoeligheid van de habitattypen en habitattoorten kunnen effecten van de ontwikkeling op Natura 2000-gebieden worden uitgesloten.

8 Bronnen

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij / Naturalis / EIS-Nederland.

Internet:

www.zoogdieratlas.nl

www.ravon.nl

www.waarneming.nl

www.telmee.nl

www.zoogdierverseniging.nl

www.naturalis.nl

Bijlage 1: Wettelijk kader

Flora- en faunawet

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Flora- en faunawet.

Algemeen Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EL&I (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing tabel 2 en 3

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan Rijksdienst voor Ondernemend Nederland door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan.

Wanneer mitigerende maatregelen voldoende worden geacht om effect voorafgaand aan de ingreep te voorkomen, krijg u bericht terug in de vorm van een 'positieve afwijzing' van uw ontheffingsaanvraag.

Dit betekent dat u uw werkzaamheden mag uitvoeren, mits zij precies volgens het mitigatieplan worden uitgevoerd. Op deze manier worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijk belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;

- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekent dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EL&I door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikke-

lingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wanneer gesloopt of gekapt wordt zonder vervolgonderzoek te laten plaatsvinden, en er blijken beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Onderzoek naar vleermuizen duurt ongeveer 6 maanden. Indien het onderzoek over de winterperiode heen getrokken moet worden, kan het langer duren. Onderzoek naar andere soortgroepen kan vaak sneller (met 1 of 2 bezoeken) afgerond worden. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland bedraagt doorgaans 6 weken tot 4 maanden.

Een vleermuisonderzoek is circa drie jaar geldig. Indien de werkzaamheden niet binnen drie jaar hebben plaatsgevonden, dan moet opnieuw onderzoek worden uitgevoerd.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (voormalig Ministerie van LNV). Het Ministerie van EL&I geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

De grootste veranderingen in het nieuwe systeem zijn dat:

1. het Ministerie van EL&I geen direct contact meer met de aanvrager heeft;
2. de gemeente verantwoordelijk is voor toezicht en handhaving van de vvgb in de omgevingsvergunning.

Het doel van deze herstructurering is het versnellen en vergemakkelijken van de procedure.

Ecologische Hoofdstructuur

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Ecologische Hoofdstructuur.

Algemeen Ecologische hoofdstructuur

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van Nederland.

In de EHS liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares EHS op het land is ook Natura 2000-gebied.

De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Netwerk van gebieden

De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet.

Algemeen Natuurbeschermingswet

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen.

Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- beschermde natuurmonumenten;
- wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht.

Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I) dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet opnieuw gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaats hadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.